

SPOMINI NA ANTONIJO ŠIFRER

Antonija Šifrer, gospodinja na Gregorčevi domačiji v Žabnici, je bila izredna žena, kakršnih zlepa ni dobiti v naših krajih. Ne le, da je vestno in dobro gospodinjala — v mladih letih je končala gospodinjsko šolo pri Gospe Sveti na Korškem — našla je tudi čas, da se je posvečala svojemu najljubšemu predmetu — lokalni zgodovini, za kar je imela nenavadno veliko smisla. Veliko je brala in premišljevala, kako je bilo v prejšnjih časih pri nas. Veliko je zvedela iz člankov Pavleta Blaznika v Loških razgledih. Ti članki so zbujali pri njej mnogo podrobnih vprašanj, mnogo stvari je že sama domislila, kako in kaj je bilo pri njih v Žabnici in na Sorškem polju. Rada bi

vprašala in povedala svoje misli in dobila potrdilo, da misli pravilno. Pavleta Blaznika je poznala iz Loških razgledov, mene pa že iz časov, ko sem bil gimnazijec in sva z očetom večkrat peš šla iz Kranja v Loko in se oglasila v gostilni pri Kozincu v Žabnici, kjer je bila ona doma. Tako je naju s Pavletom pred leti povabila na obisk.

Taki obiski so se potem večkrat ponovili. V razgovorih so se vrstila vprašanja, domneve, pojasnjevanja in dognanja. Večkrat smo šli tudi pregledat teren. Ker je že težko hodila, je naprosila sina ali znanca in jim dala navodila, kam naj naju peljejo in kaj naj pokažejo. Z dvema posestnikoma iz Stražišča smo šli nokoč na teren med Šmarjetno goro in Joštom in videli sledove nekdanje ceste iz Loke na Gorenjsko. Ko smo stali na prevalu, kjer se svet nagne proti Savi in stoji na nasprotnem bregu vas Okroglo, je Pavle izjavil: »Zdaj razumem, zakaj je imelo loško gospodstvo v posesti Okroglo, edino svojo postojanko na levem bregu Save. Tod je cesta pridržala do Save, čez Savo je vozil brod in Okroglo je bilo postojanka za nadzor in varstvo prehoda.«

Drugič spet nama je dala pokazati sled »rimske« ceste na Sorškem polju. Šli smo do njive z doraslim žitom, njivo pa je prečkala nekaj metrov široka proga, kjer je bilo žito majhno in zanikrno, ker je bila pod plitvo zemljo kamnita cesta. Peljali so naju na parcele, kjer so bili včasih grajski ribniki. Ugotovila je tudi, kje so lomili kamen za zidavo crngrobskega zvonika. Okrušek z zvonika je primerjala s kamnom iz še vidnega kamnoloma nekje v bližini in dognala, da sta enaka. Žal pa tega kamnoloma nisva utegnila iti pogledat in tudi kamnina še ni doložena.

Veliko se je ukvarjala z rodovnikom Šifrerjev, ki izhajajo od vodje upornih loških podložnikov Jerneja Šifrerja, in se med potomci pojavlja tudi bogati mecen Jožef Anton Šifrer (1677—1756). Z njimi je povezovala sedanje veje tega obilnega sorodstva. Podatke je dobivala iz župnijskih in škofijskega arhiva. Mnogim žabniškim in bitenjskim rodbinam je pojasnila njihov izvor. O tem rodovniku je spis Jožeta Šifrerja v Loških razgledih 23/1976, str. 34.

Antonija Šifrer se je uvrstila tudi med pisce Loških razgledov s prispevkom

»Dva etnografska zapisa iz Zabnice« (LR 26, 1979, str. 202/3). Njenemu spisu sledi na strani 204 pesem »Korenine rodov«, ki jo je njej posvetila Gema Hafner.

Koliko je pomenila sovaščanom iz Zabnice in Bitnja s svojim raziskovalnim delom in z udeležbo pri narodnoosvobodilnem gibanju, je pokazala izredno številna udeležba na pogrebu 10. oktobra 1985. Ko bi bilo Kozincovi Tončki v mladih letih dano, da bi študirala, bi imela Loka poleg Blaznika še zgodovinarko Šifrerjevo.

France Planina